

Murska Straža

Glasilo obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravnštvo v Radgoni, Murska ulica številka 184. — Telefonska številka 31.
Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsako soboto zjutraj in stane s poštnino vred za vse leto 15 K, za pol leta 7 K 50 v., za četrt leta 3 K 80 vin.

Inserati: Ena petstolpna potitvrsta (prostor 3 mm visok in 54 mm širok) 80 vinarjev. Pri večkratni objavi primeren popust.

Položaj.

V Parizu se bje zadnja odločilna bitka za naše morje, za Reko in vse one pokrajine, ki so jih zasedle italijanske čete. Naši mirovni odposlanci so bili pred par dnevi zaslišani pred vrhovnim svetom in so še enkrat dvignili glas za svete pravice našega naroda. Za njihovim hrbtom smo stali vsi mi in vsa naša bodočnost. Žalostno je, da so nas postavili pred svoj sodni stol in nas zaslišujejo kakor da smo storili hudodelstvo. Toda v politiki niso redki prizori, da hudodelci sodijo nedolžne. V politiki daje veljavo moč in ne pravica. Moč sedi tudi za mizo, pred katero se nahaja v teh dneh naš mali narod. Pri zaslišanju so pokazali naši mirovni odposlanci najvišjo mero popustljivosti, samo da pokažejo voljo za sporazumno rešitev z trmoglavimi in ošabnimi Italijani. Predlagali so, da naj obvelja kot meja med Italijo in Jugoslavijo Wilsonova črta, ki začena pri reki Raši, vsega vzhodno Istro, Reko in vso Dalmacijo; zapadna stran bi pripadla Italiji, vzhodna nam. Toda Italija je vztrajala pri svoji zahtevi za Reko. Za »zniki« (t. j. Angleži, Francozi in Italijani, dočim se Amerika, kakor znano, ne udeležuje več mirovnih posvetovanj) so na to predložili osnovo za sporazum na tej podlagi: Oblast nad Reko dobi Italija, Jugoslaviji pa se zagotovi svobodna uporaba reškega pristanišča. Zaledje pride k Jugoslaviji, toda Italiji se priznajo gospodarske predpravice. Vsa dalmatinska obala pripade Jugoslaviji, izvzemši Zadra in nekaterih otokov ob obali. Zaen bi se Jugoslaviji priznala pravica, da raztegne svojo suvereno oblast nad severno Albanijo do reke Drine. Jugoslovanska delegacija tega sporazuma ni mogla sprejeti in je zahtevala navodil iz Beograda. Zadnje dni se je raznesli vest, da je rešitev že padla in da zaveznške sile brezpogojno vztrajajo pri tem načrtu, ali pa bodo uporabile strožje mere. Ko pišemo te vrstice, še ni znano, ali je jadransko vprašanje že rešeno končno veljavno. Vse politične stranke v Sloveniji so izdale rezolucije, kjer odločno zastopajo našo pravico do Reke in primorskih dežel ter zahtevajo, da naj prebivalstvo spornih ozemelj z glasovanjem odloči, h kateri državi hoče spadati. Žal da vse naše tožbe in obtožbe, ne bodo dosegle uspeha, zakaj — kakor smo rekli — za sodnim stolom sede tisti, ki bi pravzaprav spadali pred sodni stol.

Zadnji dnevi so nam prinesli še drug velevažen političen dogodek: izročitev mirovne pogodbe Madžarom. Mirovni pogoji so v gospodarskem in financijelnem oziru približno isti, kot jih je morala sprejeti Avstrija. Zelo nejasna pa so določila glede meje napram Jugoslaviji. Kakor poročajo prve vesti, bode meje proti Jugoslaviji in Rumuniji določila posebna sedemčlenska komisija. Gotovo je, da bo Jugoslavija tudi napram Madžarski močno okrnjena. Dozdaj je znano, da izgubimo Pečuh z njegovimi rudniki ter bogati trgovski mesti Mohač in Baja. Od Baranje nam ostane samo mali trikot med Dravo in Donavo, dasi prebivajo v tej pokrajini Srbohrvati v pretežni večini. Glede ostalih delov meje ni jasnih poročil. Dolžnost naše delegacije v Parizu je, da najskrbneje pazi na vsaki kos

naše zemlje in da pravočasno prekrži madžarske poskuse, ki merijo na to, da si v zadnjem trenutku izboljšajo trde mirovne pogoje. Vsak del zemlje, kjer stoje naše čete, mora biti enako svet celemu trojednemu narodu. Pričakujemo, da vznemirljive vesti, ki se širijo o naših mejah napram Madžarski, ne bodo resnične. Težko čakamo jasnosti v tem vprašanju.

Zanimiva politična novica prihaja iz Francije: dne 17. t. m. so imeli volitev novega predsednika. Ves svet je bil prepričan, da bo prodrl najbolj znani predstavitelj sodobne Francije, dosedanji ministrski predsednik Clemenceau. Izvoljen pa je bil njegov tekmeč Pavel Dechanel.

V naši notranji politiki stoji v oposredju rešitev valutnega vprašanja, o kateri smo poročali že v zadnji številki, a na drugem mestu prinašamo uradno objavo. Regent Aleksander se je vrnil iz Francije. Bližajoče se volitve vzbujajo že sedaj mnogo hude krvi med našimi strankami. Opozarjamo še enkrat na meje: pazite gospoda! (Cavean consules!). V obmejnih krajih moramo nastopiti skupno; to zahteva ugled naše države pred lastnim prebivalstvom in pred zunanjim svetom.

Obmejna železnica.

Iz občinstva smo prejeli: Razmere na progi Maribor—Špilje—Ljutomer so postale v zadnjem času uprav neznosne. Vemo dobro, da tudi na glavnih progah ne vlada red in da lokalne proge iz teh ali onih vžrokov ostajajo v ozadju. Pravijo, da južna železnica ne dobi za to progo dovolj premoga. In vendar ga dobi navadno vsaj toliko, da vzdržuje dnevni promet z enim vlakom. Dokler se splošne razmere ne izboljšajo, si še damo dopovedati, da ni mogoče zopet upeljati dveh vlakov na dan. Ampak, da bi bile strašne zamude, ki jih ima edini vlak med Špiljem in Ljutomerom res pravo zakonsko dete splošne prometne mizerije in da bi se v tem oziru ne dalo nič storiti, tega ne verjamejo niti vrabci, ki se dolgočasijo ob železniškem tiru proti Ljutomeru. Glavna krivda leži v neredni dobavi premoga in ta nerednost je znamenje, da se gotovi krogi za interese potujočega občinstva niti ne zanimajo toliko, kot so se zanimali pod avstrijskim režimom. Podčrtali smo besedo zanimajo, zakaj preverjeni smo, da bi se pri nas mnogo več storilo, če bi bilo več zanimanja. Tako pa je vse uprto tjavendan, in sprevodnik na pr. zabavlja čez popotnike, ki so po dolgem čakanju ujeli vlak, češ čemu niso raje šli pešice... Ekonomije ni več na naših železnicah. Manje vlakov, a ti naj prihajajo redno (enournih zamud ne štejemo več med grehe) in naj po najvišji meri možnosti zadovolje občinstvo. Ako res ni drugega izhoda, naj vozi vlak četudi trikrat na teden, ampak redno naj prihaja. Občinstvo bo vedelo: tega dne in ob tej uri gre vlak. Odpravljeno bo mučno in zamudno čakanje na kolodvorih, ki samo pospešuje nemoralno brezdelje in postopaštvo na eni, nezadovoljnost z državo in zabavljanje čez oblasti pa na drugi strani. Predstavite si to — le sliko: V nezakurjeni kolodvorski čakalnici čaka cela kopa popotnikov. Ljudje, ki potujejo iz skrajne potrebe (kdo ima tako dobre živce, da potuje

za zabavo?). Čakajo ure in ure, včasih kateri nestrpnež vpraša kolodvorske uslužbenca ali uradnika, kedaj pride vlak. »Pride menda že kmalu«, se glasi navaden odgovor, če jo kateri ne zabrusi Vrag ve... In čakajo dalje. Pogumnejši in bližji jo udarijo pešice (Bogve, ali potniki ob železniških progah pojejo slavospeve 20. stoletju?!). Končno vendarle prisopiba vlak in sicer oni, ki bi moral biti na postaji ob 2. uri, navadno ob 8. uri zvečer — ako ne še pozneje; tudi sredi noči. In popotniki so srečni, če smejo vstopiti v nezakurjene in temne wagone, dasi so odšteli za vožnjo lepe denarce. — Da, gospoda, prometne razmere se ne dajo vrediti kar čez noč, ampak nek sistem bi se vendarle dal upeljati in prepričati bi se moralo ljudi, da so železnice končno tudi v interesu prebivalstva in da je treba ta interes uvaževati v najvišji meri, ki je ob današnjih razmerah mogoča. Tega ne prosimo, to — zahtevamo!

Sosed na manevrih.

(Konec.)

V svoji notranji politiki so Madžari gojili teorijo o »ogrski državni misli«, na zunaj pa so se zavarovali s teorijo o »integriteti ali nedotakljivosti ogrskih mej«. To bi se dalo razložiti po priliki tako-le: Vsled historičnega razvoja je dobila Ogrska tiste meje, ki jih ima sedaj. Te meje obsegajo ozemlje, ki ga državotvorni madžarski narod brezpogojno zahteva za svoj obstanek. Ker so zgodovinske, naravne in nujne, so tudi nedotakljive; kdor se jih dotakne, zamaja tla pod celo državo.

Ta teorija je tako nelogična kakor je zastarela, vendar pa tvori podlago nacionalnemu življenju Madžarov. S tem, da so z »državno mislijo«, ki je bila, kakor smo se prepričali, le izgovor za pomadžarenje drugih plemen, »rešili« ogrsko narodnostno vprašanje in »ustvarili« nemadžarsko govoreče Madžare so upravičili tudi misel o »nedotakljivosti« državnih mej in se postavili v kričeče nasprotje z duhom časa. Seveda jih to ni motilo, bili so marveč celo preverjeni o izvornosti, samoniklosti svoje kulture.

Madžarski »integritet« tedaj pomeni: Ves ostali svet se lahko spremenjujeja, ampak v ogrskih mejah ostanejo Madžari, ker tako »mora biti«.

Madžarom je zdaj prva skrb, da rešijo »integritet«, ker s tem je navrženo ostalo. Vse, kar se da storiti, store in bodo storili, da pred končno veljavno ratifikacijo madžarske mirovne pogodbe rešijo kar največ ozemlja bivše Ogrske. Zgodovina bo enkrat vedela povedati, kako daleč so narekovali odstop Karolyjeve vlade politični razlogi in zakaj so pognali »najhujšega satana«, Belo Kulu na politično krmilo, saj je bil boljše vizez ravno takrat največji bau-bau za zapadnoevropsko politiko. Pozneje se jim je zgodilo kakor onemu čarovniku, ki je pozval preveč duhov in se jih ni mogel rešiti. Še nekaj nam bo razjasnila zgodovina: kako daleč je misel mira Clarka v zvezi z danavsko in vzhodnoevropsko politiko Anglije, zakaj od tistega časa se opaža, da je bila prva odkrita politika antante napram Madžarski stopila z kulise, čimer se je ogrsko vprašanje zelo zavozijalo in

ne bo rešeno dosledno, kakor nobeno drugo vprašanje, ki pride pod lepljive prste pariških »mirovnih« diplomatom.

Takoj po polomu habsburške monarhije so antantni krogi izjavili nedvoumno, da se bo mir z Ogrsko sklepal po narodnostnih načelih. Vsakomur je bilo jasno, da nihče nima namena protežirati Madžarov, z druge strani pa je bilo izključeno, da bi antanta sprejela madžarsko teorijo o narodnosti. Ampak zagovornike je našla Turčija, prijatelje je našla tudi Madžarska. Malemu narodu je vsaka vas dragocena in treba se je bilo informirati ali je res že vse zgubljeno.

Tu moram zopet opozoriti na to, da je antanta pogazila skoraj vsa načela, radi katerih smo je cenili med vojno. Mali narodi so dobili vlogo hlapcev in poslov pri bogatem gospodarju in njegovi odlični družini, odločilne besede pa jim niso pustili niti takrat, kadar je šlo za njihovo lastno kožo. Ko je Madžarska rehabilitirala svojo grofovsko vlado in nastopila z reakcijo, kakršne ni v nobeni evropski državi, je bil zunanji položaj še vedno neugoden, ampak vedela je dobro, da tudi najhujša brezupnost ni tako huda, kakor se dozdeva. Proti Čehoslovaški in Rumuniji se zaenkrat ni dalo ničesar pridobiti, izkoristiti pa bi se mogel nejasni položaj kraljevine SHS, morebiti tudi Nemške Avstrije; glede prve je bila prepričana o pomoči s strani Italije.

Diplomatični manevar Madžarske še ni končan; v par dneh utegnemo spoznati, kakšen bo izid. Madžari so pa pripravljeni sprejeti tudi trde pogoje — izhoda takointako ni nobenega — ampak ne kot »definitivum«, marveč kot nekak »provisorium«. Še predno so nove meje določene končno veljavno, se je osnovala v Budimpešti velika Liga z amadžarsko iredento, ki je naperjena zlasti proti Čehoslovaški in Jugoslaviji. Ta liga, ki je dejansko obstojala še predno je brzoglav naznanil njeno ustanovitev, uživa podporo madžarske vlade in vse madžarske javnosti. Njeno delo je obsežno in težavno; bočiti se mora s številnimi zaprekami, ki ga ustavljajo na novih državnih mejah in deloma celo onemogočajo v tzv. »neodrešenih« pokrajinah. V Budimpešti dela neka velika tiskarna izključno za potrebe te Lige, ki je v zvezi z madžarskim zunanjim uradom ter v marsičem prevzema njegove agende. V slovaških krajih ima nastavljen tajne zaupnike, ki širijo med prebivalstvo vtihotapljene letake ter agitirajo proti češki vladi. Ti agitatorji so se morali z prisego zavezati, da bodo delali samo po danih navodilih, sicer vedo, da jih čaka — »črna roka«. Zadnja razkritja v Baranji kažejo, da se je pričel enak zistem uvajati tudi na jugoslovanskem ozemlju. Madžari so nadalje sestavili posebno »slovaško« odposlanstvo z prof. Jedlitzkom na čelu, ki se je podalo v Pariz in zahtevalo »v imenu Slovakov« priklopitev Slovaške k »materi Madžarski«. Čehi so imeli v Parizu dovolj vpliva, da so jim izpodbili to intrigno. Zdaj se oslanjajo na duševno zapuščenost slovaškega ljudstva (85% analfabetov) ter izkoriščajo njegov verski čut za boj proti čehoslovaški »brezverski« vladi. Skušajo mu vbiti v glavo, da Čehi zatirajo slovaški jezik in tlačijo njihovo svobodo, dasi uživa slovaško ljudstvo one pravice, katerih sploh še ni poznalo in ima v Narod. Shromajdeni primerno število svojih zastopnikov, česar mu Madžari niti v načelu niso pustili.

Nič manj nesramna ni agitacija, s katero ta nevarni sosed ogroža mir in red v ozemlju, ki so ga kot našo etnografsko področje zasedle jugoslovanske čete. Zaenkrat ne omejimo samo na Prekmurje in Medžimurje. Tudi tukaj je Madžarom prva skrb, da doženejo, kako daleč je madžarski režim pripravil tla za Madžare. Ne pozabimo, da se je ravno v teh pokrajinah osredotočila madžarizacija zadnjih desetih let. Popolnoma madžarske so bile šole, uradi, vse javne in zasebne ustanove in sistematično se je ljudstvu vcepil ugled, strah in pokornost pred Madžari; namenoma so se nastavljali v teh krajih najbolj korumpirani toda najdrznejši Madžari, ki so pritegnili k sebi celo vrsto slovenskih in hrvaških obojnikov. Okupacija je pač prekinila njihovo delo, pognala večino madžarskih uradnikov čez meje, ne more pa čez noč odstraniti pogubnega vpliva, ki ga je imel na prebivalstvo prejšnji režim. S pomočjo skrivnih zaupnikov skušajo Madžari še pred končno veljavnim sklepom tiru izzvati nezadovoljnost med ljudstvom, ki bi imela za posle-

dico nered in nemire na tem ozemlju. Takrat bi Madžari pokazali sveto: Glejte, krivica se jim godi, žele si nazaj k »madžarski materi«. Zlasti po Medžimurju razširjajo številne letake, pisane v dobrem medžimurskem narečju (kako dobro poznajo dušo prebivalstva!) in izdane od Honvedskega društva Medžimurje (to so nezaposleni madžarski uradniki iz Prekmurja in Medžimurja). V nekem letaku pravijo med drugim: »Madžarska bode vam osnovala samostojno županijo, v kateri postanete bogati in srečni kot nihče v celi državi. Straške za to plača madžarska vlada kot nagrado za trpljenje pod Jugoslavijo. Pet let vam ne bo treba plačati davka. Sladkor in druge potrebščine bo vam dajala bogata Madžarska po najnižjih cenah... Medžimurje bo imela svojega škofa...«. Obljubljajo tudi prosti nasad tobaka, prosto žganje, elektriko itd. Z dvema besedama zagotavljajo pravice medžimurskega jerika (!). Izdajajo tudi list »Medžimurje—Murakó«, ki se tiska v Veliki Kanži. V tem listu nesramno ščuvajo proti jugoslovanski vladi, katera hoče iz Medžimurcev napraviti — Vlahe (!) Zlasti se sklicujejo na zapostavljanje »medžimurskega jezika« (!) in na katoliško vero, dasi — kakor dobro pravi N. P. — ravno to dvoje največ govori proti Madžarom. Naglasiti moram, da je madžarska agitacija hvala Bogu brez uspeha, ampak opozoriti moramo na njo, ker se v nji zrcali vsa nesramnost madžarske politike.

Tudi v Prekmurju razširjajo Madžari hujskajoče letake, vendar ne v toliki meri. Menda računajo, da jim izza Medžimurja pripade Prekmurje samo po sebi, uverjeni so pa tudi, da ni tako sigurno v jugoslovanskih rokah. To njihovo mnenje o Prekmurju se je pokazalo zlasti prigodom zadoščenja za napad pri Dolnji Lendavi; zabeležili so ga tudi zagrebški list B.

Tedenske novice.

Vendar zamenjava 1:4? Poročila, ki prihajajo iz Beograda glede valutne reforme, niso jasna in si celo v načelnih vprašanjih nasprotujejo. To nasprotje se opaža tudi v uradnih in poluradnih objavah. Boj med krono in dinarjem se še vedno bije, kljub temu, da je finančno ministrstvo izdalo komunikate o sporazumu. Dozdeva se, da ta objava ni bila odkritosrčna in da beogradski krogi niso ravno častilci iskrene in bratske finančne politike. V Ljubljani se je vršilo pretečeno nedeljo protestno zborovanje združenih slovenskih korporacij, kjer so nastopili govorniki vseh strank in zahtevali pravično rešitev valutnega vprašanja. Župan dr. Tavčar je v svojem govoru omenjal, da smo mi sami kradli ugled naši kroni, ker smo kričali, da je krona zanič. Slovenske pokrajine so vredne toliko kot Macedonija. Relacija 1:4 nam poje smrtno pesem.

Opozicijske stranke se pogajajo z vlado glede vstopa v ustavotvorni odsek in obnove parlamentarnega dela.

Madžarska je dala zadoščenje radi napada pri Dolnji Lendavi in je obljubila, da se slični dogodki ne bodo več ponovili. Odstranila je poveljnika polkovnika, odvzela čin poročniku napadalcu in odpustila prizadete podčastnike. Plačati hoče v denarju povzročeno škodo in odškodnino ranjencem. Naša vlada bo sedaj zopet dopustila izvoz živil v Madžarsko.

Ljutomer. Slov. pevsko društvo v Ljutomeru se priredi v nedeljo dne 8. februarja zabavni večer. Spored objavimo v prihodnji številki.

Tatvine. V Branoslavcih so tatovi v sredo dne 7. t. m. ukradli kmetu Ivanu Novaku enega najlepših konj v vrednosti 8000 K v času, ko je vsa družina bivala pri maši. Tatove so zasledovali do Male Nedelje, a brez uspeha. Kmetji, zaklepajte hleve! — Trgovcu Francu Štenu iz Ljutomerja je bila ukradena večja množica manufakture v vrednosti 2695 K, katero je bil pripil v Ljubljani.

3. februar se bliža in ž njim žrebanje Dobrodelne efektivne loterije, katero prireja društvo Dobrodelnosti v Ljubljani. Čisti dobiček lotije je namreč genslepecem, sirotam in invalidom. Dobitek je 1317 v skupni vrednosti 80.000 K. Glavni dobiček je vreden 20.000 K. Srečke so po 2 K in se naročajo

v loterijski pisarni v Ljubljani. Poljanski nasip 10. Ker je do žrebanje le še 14 dni, zato hitite z naročili! Naročite po več srečk skupaj!

V Prekmurju je 19.937 ha veleposestev. Dela za agrarno statistiko, ki bi služila kot podlaga izvedbi agrarne reforme, so izvršena za Slovenijo in Prekmurje.

Francoski ministrski predsednik Clemenceau je odstopil in se ne bo več udeleževal političnega življenja.

Cesarja Viljema, bavarskega princa Rupprehta, admirala Firpta, polkovnika Bauerja in Bartemoeterja, 32 poveljnikov podmornikov, 2 poveljnika zeppelinov zahteva antanta kot povzročitelje vojne.

Kaj je novega po svetu. Dne 19. t. m. naprej je v Nemški Avstriji na vseh progah južne železnice ustavljen osebni promet. — V Zagrebu so zopet pričeli stavkati črkostavci. Listi ne izhajajo več. — Na Francoskem imajo velike povodni. Ponekod je ustavljen železniški promet. Tudi v Parizu se po nekaterih predmestnih ulicah vozijo s čolni. V Nemčiji je poplavila Rajna. V Kolinu je bila povodenj tako velika, da so se ljudje k znameniti kolinski katedrali vozili s čolni. — V Nemčiji socialistična vlada ostro nastopa proti komunistom, ki še vedno delajo za uvedbo boljševizma. — Češki prezident Masaryk je zbolel. — Nek nemški list poroča, da je vsled pariških mirovnih pogodb pripadlo k tujim državam čez 10 milijonov Nemcev. Za narod, ki si je vedno domišljal, da mora zagospodovati nad celim svetom, je to huda toda zaslužena pokora. — O ruskih boljševikih se sliši, da so odpravili smrtno kazen in vsak političen teror. Ljudski komisar Trockij je razpustil 3. rdečo armado ter jo imenoval za prvo delovno armado, ki bo služila izključno le kulturnim nalogam. Njeno delo bo obstajalo v tem, da bo pribavljala živila in krmo, skrbela za njih nakladanje in prevoz, sodelovala pri javni prehrani, pri izdelovanju poljskega orodja in raznih poljskih delih. — Nemčija bo plačala kot prvi obrok vojne odškodnine 142 milijard, od tega dobi Jugoslavija 9 milijard. — Madžare so mirovni pogoji tako potrlji, da so v Budimpešti na vseh javnih in mnogih zasebnih poslopih izobesili črne zastave. Duhovništvu je bilo naročeno, da mora raz prižnic pozvati ljudstvo k splošnemu žalovanju. Kaj bi pa rekli Srbi in Rumuni, če bi vojska izpadla tako, kot so hoteli Madžari? Kolo sreče se vedno vrti in kdor je bil včeraj zgoraj, je danes spodaj. — V Avstriji so imeli pretečene dni hud vihar. Na Dunaju je napravil ogromno škodo, 2 osebi ste bili ubiti in mnogo ranjenih od opeke. — Elektrarna na Fali pri Mariboru pride v jugoslovanske roke. Prodana bo za 56 milijonov kron. Elektrarna proizvaja 50 tisoč konjskih sil in lahko zalaga s svojim tokom vso Slovenijo. Zgrajena je bila s švicarskim in nemškim kapitalom. — Iz Trbovelj poročajo, da se tamošnji rudarji zopet pripravljajo na stavko. Niso zadovoljni s plačo, a v resnici so nahujskani od komunistov. Tažko je z ljudmi, katerim ne diši nobeno delo, a ki hočejo gospodsko živeti. Bati se je, da bodo vlaki spet ustavljeni.

Muropoljski rojak inženir Lupša se je vrnil na svoj dom pri Mali Nedelji. Bil je dolga leta v vzhodni Aziji, posebno v Siamu, kjer je zavzemal ugledna mesta in užival splošno priljubljenost.

V Makedoniji je 2.972.700 hektarjev neobdelanega zemljišča. Koliko kruha bi lahko prirastlo namo na makedonskih poljanah, če bi se obdelale! Kakor se poroča, so nedavno prispeli v Beograd zastopniki lužiških Srbov v Nemčiji, ki se zanimajo za to pokrajino in jih je mnogo pripravljeno, da se preselijo v našo državo. Lužiški Srbi so v splošnem dobro stoječi kmetje. Naseliti se namerava tudi več rusinskih družin. Za vse bo v Jugoslaviji dovolj dela in jela!

Tvornica vžigalic se bo ustanovila v Rušah pri Mariboru. Predpriprave se že vršijo.

Prošnjo za obutev, obleko in denar naj se pri Oblasni državni zaščiti dece in mladine za Slovenijo v Ljubljani (pri prejšnjem Pokrajinskem odboru za zaščito dece v Ljubljani) več ne vlagajo, ker so dotični viri izčrpani. Novo vložene prošnje se bodo prosilec vračale nerešene. V časopisih se bo objavilo, kedaj se bodo prošnje zopet sprejemale. Oblasna državna zaščita dece in mladine za Slovenijo v Ljubljani, dne 14. januarja 1920.

Ustanovitev keramičnega učnega zavoda v Sloveniji.

(Piše J. M., Gor. Radgona).

Sedanje razmere v Jugoslaviji jasno dokazujejo, da je pri nas nujno potreben razvoj lastne industrije, ako hočemo postati v resnici neodvisni, in to je tem lažje pri onih industrijskih izdelkih, za katere imamo doma dovolj potrebnih surovin.

Keramika proizvaja celo vrsto prepotrebni predmetov, bodisi za domačo rabo ali pa kot material za zidanje, zlasti za postavitev topilnic, razbelnic in ožag, ki služijo za vse obrti, katere delajo z ognjem.

Brez nezgorljivih keramičnih izdelkov ni pravzaprav mogoča nobena obrt. Železo, jeklo, baker, cink, kositer, steklo, porcelan, lončenina, kameno orodje, soda, apno, cement, žveplena kislina, koks, prhavič, parafin, svetilni plin, smolnati izdelki, baryla, zdravila, ki se dobe potem subega prežiganja oglja, rjavega premoga, šute, lesa i. dr., vse to se da izdelati ali predelati šele tedaj, ko nam keramika izdela snov za zidanje peči in naprav za prežiganje kislín. Vsled tega je potrebno, da naše ljudi, ki so sposobni za to obrt, na domačih učnih zavodih usposobimo za uspešno sodelovanje pri jugoslovanski keramični industriji.

Keramika izdeluje tudi opeko, strešno opeko, strešne okraske, opeke za okraske poslopij, za olepšavo pri zidanju, komade za ozaljšanje vrto, drenažne cevi, plošče za tlak, plošče za veže, za kuhinjske stene, za kopalnice, cevi za kanalizacije, zdravstveno lončevino, blago iz majolike, pečnice, raznovrstno posodo za domačo rabo, namizno posodo iz lončevine in porcelana, posodo za vkuhanje, lonce, posodo za prevažanje kislín, raznovrstne vrče, nezgorljive tvarine in take tvarine, ki jih tudi kislíne ne razjedajo, končno tvarino za peči vseh obrti, kakor je šamot, dinas in magnezitna opeka ter še mnogo drugih nezgorljivih izdelkov za vlako elektrotermičnih topilnic itd.

Keramični izdelki tvorijo velevažen izvozni predmet. Poglejmo na pr. Marsailles, kjer se vkroca vsako leto 400 milijonov komadov strešne opeke za izvoz v razna pristanišča Sredozemskega morja z velikanskim dobičkom.

Izdelovanje teh keramičnih predmetov naj bi se poučevalo ali v splošni ali pa v specialni šoli primerno sedanjemu tehničnemu razvoju, učenci pa naj bi si prisvojili zaeno potrebnega trgovskega znanja, da bi postali zanesljivi in vporabni delavci, mojstri ter tehnični voditelji

tovarn in delavnic, s čimer bi mnogo pripomogli k industrijski osamosvojitvi dežele.

S tem naj bo dana vzpodbuda k ustanovitvi keramičnega zavoda v Sloveniji, ki naj obsega začasno vsaj pouk v predmetih stavbene keramike, t. j. v izdelovanju opeke, strešne opeke, raznovrstnih cevi, plošč, plošč za veže, domače posode, peči za sobe in nezgorljivih izdelkov.

Tej šoli naj bi se pozneje priklopil poseben oddelek za umetno keramiko; kjer bi se naj poučevalo izdelovanje nagizdnih predmetov iz fayence, majolike, trde lončevine, iz kamena in porcelana.

Pomniti je treba, da celo prva tvornica topov in orožja v Nemčiji, znana tvrdka Krupp v Essenu preustvarja razne prostore svojega podjetja v učilnice za gospodarsko industrijo, vedoč, da brez te industrije ni države.

Uradno poročilo o rešitvi valute.

Finančno ministrstvo v Beogradu javlja uradno, da je ministrski svet v vprašanju valute sklenil sledeče: 1. Finančni minister more takoj začeti s pretiskavanjem novčanic, ki so bile naročene povodom valutne reforme, na ta način, da se na vsaki navčanici mora označiti na obeh straneh iznos v kronah po razmerju en dinar — štiri krome. — 2. Finančni minister se pooblašča, da vzame današnje kronske in dinarske novčanice iz prometa v syrho zamenjave z novo kronske-dinarske novčanice, kakor hitro bo imel zadostno množino zadnjih na razpolago. — 3. Kronske novčanice po eno, dve in deset kron ostanejo še nadalje v prometu, dokler nove kronske-dinarske novčanice v istem znesku ne pridejo v promet. — 4. Z ozirom na to, da je v enem delu našega kraljestva udomačena krona kot merilo vrednosti, a v drugem dinar v isti lastnosti, zato se bo v državnih blagajnicah nadaljevalo obračunavanje v obeh denarnih edinicah. To dvojstvo denarne edinice se uveljavi na vseh državnih računskih listinah, t. j. državne oblasti bodo obračunavale na vseh svojih računskih listinah v obeh denarnih edinicah. — 5. Kakor hitro se današnje kronske novčanice Avstro-ogrske banke in dinarske novčanice Narodne banke vzamejo iz prometa, postanejo nove kronske-dinarske novčanice Narodne banke kraljestva SHS edino in obče zakonito plačilno sredstvo. Plačevalo se bo torej z eno in isto novčanico brez ozira na to, v kakšni denarni edinici je izražena vsota, katero je treba plačati. 6. Vrednost zlata ene

in druge denarne edinice se bo odredila svoječasno s posebnim zakonom.

Domače vesti.

Radgona. Tukajšnje pevsko društvo »Zora« je priredilo dne 31. decembra l. l. v prostorih gostilne Karbaš v Gornji Radgoni dobro uspeli »Silvestrov večer«. Prebitek znaša okroglo 1500 K, od katerega zneska se je naklonilo 300 K v prid revni šolski deci v Gornji Radgoni, ostanek pa se je priklopil društvenemu fondu. Da je prireditelj v gmotnem oziru uspela tako izborna, gre hvala našim požrtvovalnim narodnim damam in gospicam, predvsem gospicami Anki Blažon in Marici Domajnko, ki ste neutrudno zbirali prispevke v denarju in darilih za srečolov ter istega tudi sami pripravili in vodili. Iskrena hvala gre nadalje gospici Pepci Mihelič, poštarici v Radincih, ki je tamkaj nabrala v prid društva znesek 220 K, lovski družbi pri Voglerju za prispevek po 60 K in gospici Marici Dominkuš za ljubeznjivo sodelovanje pri godbenih točkah.

Radgona. V nedeljo, dne 1. februarja t. l., ob 9. uri dopoldne se vrši v prostorih »Murske Straže« občni zbor »Slov. izobraževalnega društva« v Radgoni z običajnim sporedom. Člani in članice se vabijo, da se tega občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Gornja Radgona. Že delj časa se tukajšnji krogi potegujejo za ustanovitev ekspoziture ljutomerskega okrajnega glavarstva, ki je postala pereča potreba obmejnih okrajev gornjeradgonskega in radgonskega, v kolikor slednji spada pod jugoslovansko upravo. Navzlic zagotovilom z merodajne strani, da se bode naši želji v najkrajšem času ugodilo, ni nobenih znamenj, da bi beseda postala dejanje. Kakor izvemo, je bilo sistirano tudi mesio vladnega zaupnika pri okrajnem glavarstvu v Radgoni, vsled česar se je treba za vsako izkaznico ali prevoznico peljati v Ljutomer, kar je ob turških razmerah, ki vladajo na progi Špilje—Ljutomer, zelo sitna reč; sicer pa tudi izboljšanje politično-upravnih razmer zahteva, da se ljutomersko okrajno glavarstvo razbremeni. Vodja ekspoziture naj bi prevzel tudi funkcije onega političnega uradnika, ki ga vlada zamore v smislu znane odredbe nastaviti na meji, da vodi in nadzoruje policijske mere proti tihotapstvu in verižništvu. Pričakujemo, da naše zahteve ne bodo slavno peginile med akti!

Gornja Radgona. Aprila lanskega leta se je v Radgoni ustanovila »Tiskovna zadruga«, ki izdaja naš list. Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru takrat zadruga ni moglo registrirati, ker je Radgona spadala pod jurisdikcijo graškega sodišča. Občni zbor je na to spremenil pravila ter premestil sedež zadruga v Gornjo Radgono, torej v območje mariborskega sodišča. Navzlic temu, da se je zadostilo vsem zahtevam zadruga

Charles Dickens.

Sveča.

(Dalje)

Bila je to južnoameriška obala. Imeli smo v resnici imenitno plovbo. Nismo izgubili niti enega jadra, noben mož ni bil zbolel. Lahko vas zagotovim, da je »Deber namen« izvršil le prav malo tako srečnih plovbov.

Poslali so me na koš, da ugotovim, kako je z zemljo na obzorju in ko sem to storil ter poročal o stvari kapetanu, se je mož takoj podal v kabino, da bi znova pregledal svoja navodila in karte.

Ko se je bil vrnil na palubo, je izdal povelje pa smo spremenili smer nekoliko bolj proti vzhodu — pozabil sem že točko, na katero je kazala magnetična igla v kompasu — sicer pa to nič ne moti. Česar se natančno spominjam, je to, da je bila popolna tema, ko smo se bližali k suhemu. Obrnili smo ladjo proti vetru in zvedevši, da se nahaja na globokih vodah, pustili smo struji, da jo je prosto zibala semintja. To me je začudilo, zakaj noben izmed nas ni vedel, kake struje vladajo na teh vodah. Tudi smo se čudili, zakaj kapetan že ni vrgel sider; na moje vprašanje je odvrnil: »Ne, moram prej dvigniti luč na sprednjem jamboru in čakati na enak odgovor z obale.« Svetilka na jamboru je bila užgana, toda na obali se ni pokazalo nič podobnega. Čakali smo. Bilo je zvezdnato in brezvetrovno. Le tuintam je zavel kak vetrček z obale. Struja nas je nosila nekoliko na zahod, mogoče že celo uro, kakor se mi je zdelo, ne da bi se pripetilo kaj pomembnejšega — ko naenkrat, na mestu luči

na obrežju, opazimo čoln, namenjen k nam, in na čolnu dva moža.

Zavpil sem proti njima in dobil odgovor: »prijatelj!«. Obenem je eden izmed njiju izgovoril ime naše ladje. Vstopila sta na palubo. En je bil Irec, drugi domačin-mešanec, kakor kava rjavkaste poiti, in je le za silo lomil angleščino. To je bil čolnar. Irec je izročil kapetanu pismo, ta ga je prebral in ga dal meni. Pismo nas je obveščalo, da tukajšnje obrežje ni dovolj sigurno za izkrcaje zalog, zakaj neprijateljski vohuni (to je od stare vlade, Španci) so bili dan pred tem aretirani in ustreljeni v bližini tega mesta. Dobili smo navodilo, naj izročimo vodstvo ladje domačemu čolnarju, ki je bil poverjen spraviti nas na drugi del obrežja. Pis mo je bilo docela pravilno, redno označeno in podpisano. Pustili smo tedaj Irca samega, da se je vrnil na obalo, vodstvo brige pa je prevzel čolnar.

Ta nas je vodil ratanko v gotovi oddaljenosti od obrežja, vse do poldneva naslednjega dne — vsekakor so tako predpisovala njegova navodila. Opoldne smo spremenili smer, vendar le toliko, da smo pripluli do obrežja malo pred polnočjo.

Ta čolnar se mi je dozdeval na vzlic svojemu bolehavemu obrazu tako podel, da tako podlega človeka sploh še nisem videl, suh, boječ, jezljiv mešanec, presedajoč našim ljudem s svojo slabo angleščino, pa vem, da bi vsak bil y trenutku pripravljen vreči ga v morje.

Midva z kapetanom sva jim naročila, da morajo molčati — imela sva ukaze in po ukazih se je trebalo ravnati. Toda ravno jaz sem bil tako nesrečen, da sem se še pred začetkom dneva, kljub najboljši volji in moči, sprl s čol-

narjem. Hotel je vstopiti doli pod palubo z prižgano pipo v ustih. Ustavil sem ga, zakaj to je bilo proti predpisom. Delal se je, kakor bi se ga ne tikalo; zato sem ga odločno sunil z roko. Nisem imel namena vreči ga na tla; ali zgodilo se je tako.

Urno kakor blisk se je dvignil in potegnill bodalo. Iztrgal sem mu ga iz roke, ga sunil v obraz da se je opotekel in na to sem vrgel orožje v vodo. Pogledal me je strupeno, vražje in odšel z negotovimi koraki na zadnji del palube. Temu njegovemu zlobnemu pogledu nisem posvečal preveč pozornosti, ali pozneje sem se še predobro spominjal nanj.

Približali smo se obrežju ravno v trenutku, ko je utihnil veter, katerega smo potrebovali v ta namen.

Ko smo vrgli po navodilih čolnarja sidro, je moralo biti med 11. in 12. uro po noči. Vladala je popolna tema in mrtva tišina vsenaokrog. Kapetan je z dvema mornarjema bedel na palubi, ostalo moštvo je spalo.

Čolnar se je plazil bolj kot gad kakor kot človek po sprednjem krmu.

Moja služba se je imela začeti ob štirih zjutraj, toda ves izgled te noči, čolnar in vse razpoloženje na ladji me ni niti najmanje veselilo. Odšel sem na palubo, da bi tam prespal tiste ure, ki so še mi ostajale. Hotel sem biti, pripravljen, da skočim ob prvem klicu, če bi se utegnila pripetiti kakršnakoli možnost.

Zadnje, česar se spominjam, je bilo, da mi je kapetan mimogrede pošepetal v uho, da tudi njemu čela reč ne ugaja, na to pa je odšel doli v kabino, da prouči znova svoje instrukcije. To je zadnje, kar vem, zakaj počasno, okorno,

Naknadno kolkovanje bankovcev. Opozarja se, da je v čleu 16 pravilnika o kolkovanju (štev. 164 Uradnega lista) določeni 14 dnevni rok, v katerem so smele pokrajinske podkomisije za valutno reformo dovoljevati naknadno kolkovanje bankovcev, za Slovenijo že potekel in da se morejo torej prošnje za dovoljenje takega kolkovanja poslej vlagati samo še pri ministrstvu financ (glavna komisija za valutno reformo) v Beogradu. Bankovcev naj se ministrstvu ne pošilja, marveč naj se počaka na rešitev prošnje, nakar je dotični denar, ako se je prošnji ugodilo predložiti pristojni podružnici Avstro-ogrške banke, ki izvrši naknadno kolkovanje.

Drobiž (papirnati) mestne občine mariborske. Ker je mestna občina mariborska naknadno položila zadostno kritje za papirni drobiž, ki ga je izdala, se ta drobiž prizna kot veljavno plačilno sredstvo, ki je smejo sprejemati zlasti tudi države in druge javne blagajnice. Občinstvo se pa opozarja, da je veljavnost drobiža omejena na okoliš mestne občine mariborske in da se mora drobiž potegniti iz prometa najkasneje 30. junija 1920.

Pozor na bankovce! V Radgoni je v neki kavarni neznan vojak izdal 20 kronske bankovce, ki je bil marikiran s staro avstrijsko 6 vinarso znamko za pisma. Ta poštna znamka se po svoji barvi in obrobni ornamentih nekoliko približuje koleku za 20 kronske bankovce in je marsikdo, ki ni pri denarju pazljiv ali pa ima opraviti z bankovci na bolj temnem prostoru, ne bo spoznal za falzificat. Gotovo bo v prometu še več takih ali podobnih neveljavnih bankovcev in svarimo naše ljudstvo pred površnostjo in nepazljivostjo gledateljnih bankovcev; boljše je vsakega petkrat obrniti, kot pa sprejeti nepravilno kolkovane in vsled tega popolnoma neveljavne banknote.

Beleške.

Temna bodočnost. »Slovenski Narod« objavlja ispod peresa vojaškega veščaka članka »Naše meje s strateškega stališča. I. Meje proti kraljevi ni Italiji«, kjer se razpravlja o naravnost obupnem strateškem položaju Slovenije. Če hočemo zavarovati naše meje napram Italiji, moramo utrditi našo mejno črto slično kakor Francozi pri Verdunu, ali Italijani pri Veroni, Asieru itd. To bi požrlo milijarde narodnega premoženja. Poleg tega s take utrdbe, kakor dokazuje strateški napad na Belgijo, če jih ne brani stalno neobičajno veliko število vojaštva, dvomljive vrednosti; Ludendorff jih je razrušil v par dneh. Na teh morebitnih utrdbah bi morali vzdrževati stalno 3 do 4 pehotne divizije in ogromno število tehničnih čet in topništva, to je okoli 50.000 ljudi. To bi nas finančno uničilo. Sovražniku je mogoče, da na en mah zasede črto Dravograd — Celje — Zidani most — Novo mesto — Karlovec. Da ne izgubimo vse za orožje sposobno mladino v Sloveniji, je po člankarjevem mnenju potrebno, da se Slovenija organizira čisto militaristiško kakor nekoč stara granica. Torej mesto omejitve militarizma najhujši militarizem za Slovenijo. »S temi strateškimi mejami nam je naložila Antanta in kraljevina Italija vojno odškodnino, ki je hujša, nego jo je moralo plačati Nemško cesarstvo. Na vrat so nam nastavili nož, da utrdimo naše meje in vzdržujemo na njih nenavadno visoko število čet, ako hočemo imeti proste roke in lastno voljo, kar znači finančno obremenitev v visoki meri, če pa tega ne moremo ali nočemo, smo se primorani pokoriti v mednarodnem življenju volji Italijec.« (11. štev.) Tako izgleda narodna svoboda od blizu!

Verizniki idt V Ljubljani je pričel poslovati državni urad zoper navijalce cen, veriznike itd., katerega vodi v Prekmurju dobro znani policijski svetnik dr. Krševau. Urad je v kratki dobi svojega obstanka dokazal, da bo ubral edino pravilno pot, ki vodi k izlečenju te vojne bolezni t. j. brezobzirno in občutno bazen. Do sedaj je izrekel par značilnih obsodb nad

ljubljskimi trgovci: Trгоvec Benedikt je bil obsojen na 6000 K globe, 2 tedna zapora in zaplembo 81 parov gamaš, ker je hotel zaslužiti pri vsakem paru 60 K. Cermak je bil obsojen na 5000 K globe, 10 dni zapora in zapad 20 kg čokolade, ker je prodajal čokolado za 4 K dražje kot je imel označeno v izložbenem oknu. Najemnik restavracije v Narodnem domu je bil obsojen na 10.000 K globe, 2 tedna zapora in zapad 63 hl balega vipavskega vina, ker je prodajal to vino, ki ga je kupil po 11 K liter in je na ta način zahteval zase 63,3 odstotkov kosmatega dobička. — Take obsodbe zaležejo precej, vendar bo v posameznih slučajih treba seči po strožjih kaznih. Navijalci cen in raznovrstni verizniki skušajo ravno v času največje bede in stiske obogateti. Visoke cene plačuje tisti, ki ima visoke dohodke — in teh nima dandanašnji ne delavec ne uradnik in ne kmet. Z milijoni razpolagajo večinoma le oni, ki so že prilezli na tisti klin bogataške lestvice, kamor se pehajo navijalci cen, verizniki in tihotapci. Treba jim je res »klina«, ampak močnejšega in vrvi okrog! Dolžnost vlade je, da pometa še skrbneje in strožje. Naš narod je pošten; ve dobro, kaj je poštenost in bo potrdil vsako obsodbo nad lastnimi člani, ki mu bo pomogla do časti in boljšega življenja!

Trpite na reumatizmu in gihtnih bolečinah? Vdrgnjenje s pravim Fellerjevim Elza Fluidom je tako rekoč dobrodejno! 6 dvojnatih ali 2 veliki špeciální steklenici 27 K.

Rabite milo — odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatlic 12 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 5 K. Želodec okrepujoča švedska tinktura 1 steklenica 12 K. — Omot in poštnina posebej, a naj ceneje. Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elztrg št. 264. Hrvatska. E

Sobarica, pridna, ki zna šivati ter vse lišna dela razume, se takoj sprejme. Ponudbe na upravnštvo „Murske Straže“.

Gospodična 24 let stara, želi službe kot blagajničarka v trgovini, najraje v Radgonski okolici ali v Prekmurju. Nastop 1. februarjem 1920. Cenjene ponudbe na upravnštvo „Murske Straže“.

Kmečki sin 50 let star, samec, s primernim premoženjem, želi službe kot oskrbnik pri pošteni samski posestnici, tudi vdovi z posestvom 10—20 oralov. Zakon ni izključen. Ponudbe na upravnštvo „Murske Straže“.

Dva prašiča za plemen, 3—4 mesece stara se takoj kupijo. Ponudbe z ceno na upravnštvo „Murske Straže“.

Apno

se dobi dne 3. februarja 1920 na kolo-dvoru v Križevcih. **Portland, cement, in late** so sedaj v zalogi. **Vekoslav Bratina, trgovec v Križevcih pri Ljutomeru.**

GOstilničarJI

Pozor!

35 hl vina in 60 hl sadjeva se potom javne dražbe proda, dne 29. januarja 1920 ob 9. uri dopold., na posestvu **Marije Brunner v Črešnjevcih. Josip Kosi sekvester.**

Mastin

primešaj krmi; vsak teden eno pest, če pa se rabi kot nadomestilo za krmo, tedaj 2 pesti. 5 zavojčkov Mastina, prahu za pitanje zdrave, debele živine, za tvorbo jajc in mleka, zadostuje za 6 mesecev za vsako živinčce. Dobil je najvišje kolanje v Londonu, Parizu, Rimu, Dunaju. Tisoče gospodarjev ga hvali in ponovno kupuje. Zahtevaj ga pri lekarnarju ali pri trgovcu, vsak ga lahko prosto prodaja. Ali pa piši **lekarni Trakózy v Ljubljani, Kranjsko, po 5 zabojčkov. Stane 20 kron 50 vinarjev z poštnino.**

Insipati v Murski Straži
imajo
največji uspeh.

Jugoslovansko inženirsko podjetje

družba z o. z.

Inženirska pisarna in stavbeno podjetje

Ljubljana, Sodna ulica št. 2

Maribor, Viktringhofova ulica št. 34

Brzojavni naslovi: JIP — Ljubljana, JIP — Maribor.

Oddelak I.

Projekti, proračuni. Nasvetovanje in zastop. Presoja in stavbno nadzorstvo.

Oddelak II.

Vodne gradbe; izraba vodnih sil; poljedelska melioracija.

Oddelak III.

Beton, železobet. Železna konstrukcija.

Oddelak IV.

Železnice, ceste, predori, mostovi.

Oddelak V.

Industrijska in gospodarska poslopja.

Oddelak VI.

Komerčajno razpečavanje gradiva, orodja in industrijskih tvarin.

Jugoslovanski kreditni zavod

PODRUŽNICA MURSKA SOBOTA

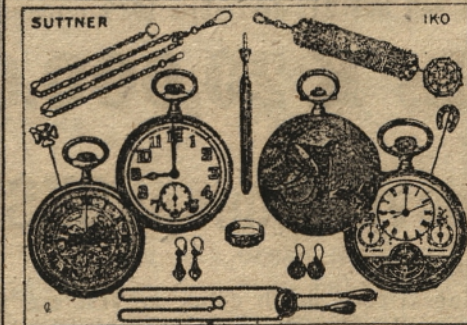
sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po 3 % čistih brez odbitka. — Rentni davek plačuje zavod iz svojega.

Inkaso faktur in trgovske informacije.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižbo, poroštvo, vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

ENA URA? Katera trajno veseljepovzročuje?

Niklasta, jeklena, srebrna, zlata, po vsaki ceni in presenečeni bode! Tudi verižice, prstane, zapetnice in vsakovrstne potrebne reči, kokor skarje, nože, britve, doze za cigarete, sibičnjake, denarnice itd. Vse dobro in ceno! Zahtevajte cenike od:

H. SUTTNER
Ljubljana št. 978

Samo Suttner-jeva ura!

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Hranilne vloge sprejema od vsakega in njih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta brez posebnega naročila kapitalu. Hranilne knjižice drugih tuzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. poštnega čekovnega urada v Ljubljani št. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila na osebni kredit, na hipoteke, trgovske kredite in v tekočem računu daje pod najugodnejšimi pogoji. Izposuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnik plačuje svoj dolg pri Posojilnici naprej. Siroški za to ne presegajo nikdar 10 K. Prošnje za vknjižbo tovih kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranska plača le koleke.

Uradne ure so vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek od 9. do 12. ure dopoldne. Ako pa pride na ta dan praznik, uraduje se naslednji dan. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradni posli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopold.

Uradni prostori so v lastni hiši, Glavna cesta, št. 14, tik kolodvora.

Mariborska eskomptna banka podružnica Murska Sobota

Centrala v Mariboru.

Podružnica v Velikovu

Sprejema vloge na knjižice, ter jih obrestuje po **3 % čistih**, ter vloge na tekoči račun po dogovoru.

Dovoljuje vsakvrste trgovske kredite. — Zamenjuje tuj denar po najugodnejšem kurzu. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle pod najkulantnejšimi pogoji.

Uradni prostori v občinski hiši v I. nadstropju.

Dobro idoča pekarija
se da **takoj v najem v Veržuju,**
hiš. št. 36.

Posredovalnica vseh služb

posreduje zanesljivo moško in žensko
služinčad, sobarice za privatne hiše,
hotele, natakarice za gostilne, blapce,
dekle itd., ter se priporoča

Rozalija Ruscher
v Ljutomeru. 13-4

Garje,

srebetico, kraste, lišaje uniči pri človeku
mast proti garjam. Brez vonja in ne
maže perila. 1 lonček za eno osebo s
poštino 8K pri lekarni **Trnkoczy,**
Ljubljana.

Miši - Podgane stenice — ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porab-
ljate moja najbolje preizkušena in splošno
hvaljena sredstva kot: proti poljskim
mišim K 7.—, za podgane in miši
K 7.—, za ščurke K 8.—, posebno
močna tinktura za stenice K 7.—, uni-
čevalce moljev, prašek za uši v obleki
in perila, proti mravljam, proti ušem
pri perutni K 6.—, prašek proti
mršom K 6.—, mazilo proti ušem
pri ljudeh K 4.—, mazilo za uši pri
živalih K 4.—, tinktura proti
mršom na sadju in zelenjavi (uničeval-
cev rastlin) K 6.—. Posilja po po-
vzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 46, Petrinjska ulica 3

Hočete obdržati svojo lepoto?
Hočete imeti kakor baržun mehko
kožo?
Nočete solčnih peg, mozoljev in
ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo ob-
varjajočo pomado! Obéudovani bodete! Zavidanil
1 lonček 6 K, No. III močnejše vrste 9 K. K temu
Fellerjeve najfinejše lilijnomlečno milo 12 K.

Hočete imeti lepe,
zdrave lase?

Fellerjeva prava Elza Tanochina
pomada za rast las doseže bujne
lase! Zapreči prhaj, prerano
osivenje. Zabrani plešo! 1 lonček 6 K, No. III 9 K.
K temu močno terovo milo za umivanje glave 7 K.
Šampon 1 K. Mazilo za brke 1 K 80 v, in 2 K 50 v.

Mučijo Vas kurje očesa?

Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje
brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih
kurjih očes več! Nobenih žuljev! No-
bene trde kože! Mala skadlja 3 K 50 v.
velika skadlja 5 K 50 v.

Želite še kaj?

Fellerjeve Elza umivalne pastilje (Kolonjska
voda) 1 skadlja 5 K.
Fellerjev usipalni prašek proti potenju 1 skadlja 5 K. — Fellerjev mentolni
čtnik zoper glavo in zobobol 1 skadlja 3 K 50 v.
Fellerjev Elza fluid 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici specialni 24 K.
Najboljši parfum z najfinejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši Hega-
puder Dr. Klinger, bel, roza in rumen. 1 velika skadlja 11 K.
Močna francovka u steklenicama po 6 K in 16 K. Lilijno mlečno milo
15 K. Katranovo milo 8 K. Hega-puder Dr. Kluger 12 K. Omot in
poština posebej a najceneje.

EUGEN V. FELLER, Ijekarnar Stubica, DONJA ELZA TRG
Nr. 264 (Hrvatska)

Podpirajte prekmursko dijaštvo!

Jajca

sveža kupi v vsaki množini in prosi za ponudbe
eksporna trgovina **Ed. Suppanz, Pristova, Slovenija.**

Gospodarska zadruga

za Prekmurje, Mursko polje in Slov. gorice r. z. o. z.

ima v zalogi po najnižjih dnevnik
cenah razno manufakturno blago za
moške in ženske obleke, barhente, vseh
vrst platno, blago za ženske pred-
pasnike; razno kuhinjsko posodo, riž,
čaj, papriko; usnje, podplate, moške in
ženske čevlje. Vseh vrst moko, zdrob,
otrobe, testenine.

Kupuje zrnje, sadje, kože, vino,
sadjevec, žganje, sploh vse poljedelske
pridelke.

Posreduje pri nakupovanju strojev
in vseh gospodarskih potrebščin.

Kupovati in prodajati zadrugi imajo pravico samo člani.
Novi člani se sprejemajo v zadrugi pisarni in pri podružnicah.
Osrednja trgovina in pisarna: **v Gornji Radgoni.**
Podružnice: **Cankova** in **Murska Sobota.**
Dolnja Lendava :: Križevci pri Ljutomeru

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Poziv k subskripciji novih delnic.

Vsled sklepov občnih zborov delničarjev Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani z dne 5. maja in 21. decembra 1919 v to pooblaščen
je sklenil upravni svet na temelju odobrenja Poverjeništvu za notranje zadeve deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani od 27. oktobra 1919,
št. 9068 v svoji seji dne 21. decembra 1919 provesti zvišanje delniške glavnice

od SHS K 20,000.000.— na SHS K 30,000.000.—

z izdajo

25.000 novih delnic po SHSK 400.— nom. v skupnem znesku K 10,000.000.—

pod sledečimi pogoji:

- Subskripcija novih delnic se vrši **od 15. do 31. januarja 1920**
 - pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah;
 - pri Hrvatski trgovinski banki v Zagrebu in njeni podružnici v Osijeku;
 - pri Živnostenski banki v Pragi in njenih podružnicah v Čehoslovaški in
 - pri Podružnici Živnostenske banke na Dunaju v Nemški Avstriji.
- Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi vsakih **5 starih 2 novi delnici** à K 400.— nom. po SHS **K 700.— tel quel**, ki so plačljive naenkrat pri subskripciji. Odlomki delnic se pri tem ne vpoštevajo.
- Novim interesentom se ponudi ostanek **5000 delnic** à K 400.— nom. kakor tudi morebitni ostanek dosedanjim delničarjem pripadajočih delnic, ki jih isti ne subskribirajo, po SHS K 900.— tel quel, ki so plačljive naenkrat pri subskripciji.
- Nove delnice so deležne čistega dobička za leto 1920 ter opremljene s kuponom za leto 1920.
- Pri subskripciji se morajo predložiti subskripcijskemu mestu v zgoraj navedenem roku plašči starih delnic v svrhu označbe, da je pravica do opcije izvršena, dočim imajo imetniki delnic zadnjih 2 emisij, katerih izdaja vsled tehničnih zaprek ni bila do sedaj mogoča, pravico do opcije v določenem subskripcijskem roku na podlagi tozadavnih pismenih priglasnic in začasnih potrdil o vplačenih delnicah.
- Od ažijskega kurznega dobička nove emisije se dodeli po odbitku stroškov in doklad te emisije SHS K 1.000.000.— pokojninskemu zakladu banke, ostanek pa pripade ažijskemu rezervnemu zakladu banke.
- Nove delnice se izročijo subskribentom tekom leta 1920 proti izročitvi začasnih potrdil oziroma obračunov o subskribiranih delnicah.
- Reparticijo delnic, določenih za nove delničarje, si pridržuje upravni svet po končanem subskripcijskem roku.

V Ljubljani, dne 29. decembra 1919.

Upravni svet Ljubljanske kreditne banke.